

กลยุทธ์การสื่อสาร ลับ ลวง พราง: สมคบคิด โกลาหล และรับบาป Communication Strategies of Secret, Catchy, and Disguise: Conspire, Chaos, and Scapegoat



มัลลิกา ภูมะธน¹, ดิเรก ตัวงลอย², พระปลัดระพิน พุทธิสารโ³

Mallika Phumathon¹, Direk Duangloy²,

Phrapalad Raphin Buddhiso³

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์¹,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์²,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย³

Nakhon Sawan Rajabhat University¹,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Sawan Campus²,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University³

Corresponding Author, E-mail: mphumathon@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ของกลยุทธ์การสื่อสาร ลับ ลวง พราง ที่ปรากฏในสถานการณ์ทางการเมืองไทย ใช้วิธีการวิเคราะห์จากสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในช่วงปัจจุบัน เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และการสังเกตต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การสื่อสาร ลับ ลวง พราง เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารทางการเมืองภายในประเทศไทย ที่คาบเกี่ยวกับพฤติกรรม “โกหก-หลอกลวง” หรือการใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารความจริง โดยแฝงด้วยความไม่จริง เพื่อเป้าหมายบางประการ แต่อีกความหมายหนึ่งทำให้เกิดความวุ่นวาย สงสัยหาตระแวง จนกระทั่งหาผู้กระทำผิด หรือชี้นิ้วไปหาอีกฝั่งหนึ่งว่าเป็นคนผิดไปอย่างนั้นก็ได้ ดังปรากฏการณ์แพะรับบาป หรือผู้รับผิดชอบต่อความผิดที่เกิดขึ้นจริงและไม่จริงในสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การสื่อสาร; สมคบคิด; โกลาหล; และรับบาป



Abstract

This article aims to analyze the situation of the camouflage tactics that appear in the Thai political situation. Methods of analysis from real situations that have occurred in the present period are used. Data are collected from research papers and observation on current phenomena. The study are that the secret communication strategy is one way of political administration in Thailand overlapping with behavior "Lie - deception" or use tactics to communicate the truth with a hidden truth for some goals. However, another meaning causes chaos suspicious of frightened by the fact that it is confused until leading to chaos and finds the cause or points your finger to the other side as a wrong person like that. The scapegoat phenomenon or responsible person for actual and untrue is an offense in the current political situation.

Keywords: Communication Strategy; Conspire; Chaos; Scapegoat

บทนำ

ประเทศไทยประสบปัญหา เหตุระเบิดในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558 เป็นเหตุระเบิดที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2558 เวลา 18.55 น. ตามเวลาในประเทศไทย ที่ศาลท้าวมหาพรหม โรงแรมแกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ บริเวณสี่แยกราชประสงค์ ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต และในวันต่อมาได้เกิดเหตุคนร้ายปะทะระเบิดลงมาจากสะพานตากสิน บริเวณท่าเรือสาทร ทำให้เรือที่จอดอยู่บริเวณใกล้เคียงถูกสะเก็ดระเบิดเล็กน้อย แต่ไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บ (ดวงรัตน์ ประจักษ์ศิลปไท, 2558) นับแต่วันที่เขียน แม้จะจับผู้ก่อเหตุแต่

ข้อมูลและหลักฐานยังโยงกันไปกันมา เหมือนไม่ชัดว่าจริง ๆ แล้วควรไปทางไหนอย่างไร ในช่วงแรกอาจยังไม่ทราบ ว่า ผู้ก่อความรุนแรงเป็นใครกลุ่มไหน มีเป้าหมายประสงค์หรือความต้องการอะไร หรือแม้จนปัจจุบันก็ยังโยงกลับไปกลับมาประหนึ่งว่าเป็นเรื่องเดียวกัน นัยของการสื่อสารต้องการสะท้อนออกมาเป็นความเข้าใจ คือ ทฤษฎีต่าง ๆ แนวคิด การพยายามสืบหาผู้กระทำผิด ฟากฝั่งหรือกลุ่มฝ่าย ต่างตั้งข้อสังเกตระหว่างกันและกัน ใครทำ ทำทำไม ใครได้ประโยชน์ เสียประโยชน์ ยังไม่ได้เป็นบทสรุปว่า ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร แต่เหตุการณ์ภาคต่อเนื่องได้เกิดขึ้นกล่าวประเด็น

ของการแสวงหาข้อเท็จจริง กล่าวหา ค้นหา ภายใต้สถานการณ์ของความวุ่นวาย ทั้งในส่วน “สนเท่ห์” คือ การโยนคำถามเข้าหาความจริงหรือไม่จริงของอีกฝ่ายฝ่าย ดังกรณีของการโยนกลับไปมาของข้อมูลและฟากฝั่งทางการเมือง แม้ในสถานการณ์แรกกับทฤษฎีฟากฝั่งทางการเมืองที่เป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล หรือกรณีอีกฝ่ายที่ตรงข้ามกับรัฐบาลออกมากล่าวอ้างในเชิงของการต้องการสืบทอดอำนาจโดยการใช้ความตระหนกกลัวเป็นเกราะในการสร้างคำอธิบาย รวมไปถึงการบริหารที่คลาดเคลื่อนกับนโยบายส่งกลับ “อุยกูร์” (วุฒิกรณ ชูวัฒนารักษ์, 2557) จนกระทั่งเป็นสาเหตุนำไปสู่ความรุนแรง รวมไปถึงล่าสุดเป็นการโยนประเด็นกลับไปสัมพันธ์กับคนในกลุ่มการเมืองของฝ่ายสืบสวน ที่นัยเป็นการสื่อไปถึงประเด็นทางการเมืองภายในระหว่างรัฐกับผู้ต่อต้านอำนาจรัฐ เป็นต้น ประเด็นที่น่าสนใจที่ว่า การใส่ข้อมูลที่ยังไม่ปรากฏอาจเป็น “สนเท่ห์” (พระระพิน พุทธิสาร, 2559) ที่หมายถึง การกล่าวหาที่ไม่เป็นจริงได้เกิดขึ้น การเสนอข้อคิด นัยหนึ่งเป็นการให้ข้อมูล แต่อีกนัยหมายถึงการกล่าวหา หรือการชี้เป้าไปอีกฝ่ายหนึ่งว่า ใครทำ หรือใครควรจะเป็นคนทำ เหมือนคว้นป็นยังไม่ทันจบแต่สามารถชี้ได้แล้วว่า ก็ศพและใคร

เป็นคนยิง หรือฝีมือของใครกำลังเกิดขึ้นในบริบทของสังคมนี้ ซึ่งในบทความนี้จะได้นำเหตุการณ์ร่วมสมัยกับช่วงเวลามาประเด็นในการวิเคราะห์ผสมรวมกับแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์ต่อการมองในภาพรวมต่อข้อเท็จจริงในทางประวัติศาสตร์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต และกำลังเกิดขึ้นในช่วงสมัยของปัจจุบันดังปรากฏ

เนื้อเรื่อง

ทฤษฎีสมคบคิด กรอบวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสาร ลับ ลวง พราง

การสมคบคิด หรือทฤษฎีสมคบคิด (Conspiracy Theory) เป็นแนวคิดที่ถูกนำมาใช้เป็นทฤษฎีสะท้อนพฤติกรรมและการกระทำที่ถูกนำมาลากโยง ในหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกนี้ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลกนี้ ล้วนถูกนำมากล่าวอ้างในฐานะเป็นการสมคบคิดของรัฐกับผลประโยชน์ของรัฐ ดังปรากฏในการศึกษาของนักวิชาการหลายท่านอาทิ Aaronovitch, David (2010) ในงานเขียนเรื่อง *Voodoo Histories: The Role of the Conspiracy Theory in Shaping Modern History* หรือในงานของ Arnold, Gordon B. (2008) ที่ เป็นบรรณาธิการในงานหนังสือเรื่อง

Conspiracy Theory in Film, Television, and Politics รวมไปถึงในงานของ Chase, Alston (2003) ในงานเรื่อง *Harvard and the Unabomber: The Education of an American Terrorist* โดย สมมติฐานของการสมคบคิดจะศึกษาทวนย้อนในประเด็นของโลก เช่น ข้อกล่าวหาเรื่องมนุษย์คนแรกเหยียบดวงจันทร์เป็นเรื่องราวของ ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler, ค.ศ. 1889-ค.ศ. 1945) และ เอลวิส เพรสลีย์ (Elvis Aaron Presley, ค.ศ. 1935-ค.ศ. 1977) ยังไม่ตายแต่ถูกมนุษย์ต่างดาวลักตัวไปโลกจะแตกในปี.....? เพราะจะมีกลุ่มอุกกาบาตขนาดใหญ่เข้ามาในวงโคจร ปรินศนาการลอบสังหารจอห์น เอฟ. เคนเนดี (John F. Kennedy, ค.ศ. 1917-ค.ศ. 1963) กรณีเหตุการณ์ระเบิด 11/9 ของสหรัฐอเมริกา (Assaf, 2008: 48) ก็ถูกตั้งข้อสงสัยว่าเป็นการสมคบคิดคิดสร้างสถานการณ์ขึ้นมาของอเมริกาเอง เพื่อสร้างเงื่อนไขบางประการให้เกิดขึ้นกับผลประโยชน์แห่งรัฐ หรือให้เป็นเครื่องมือหรือกลไกในการจัดการกับข้อตรงข้าม หรือเล็กลงไปหน่อยเป็นประเด็นการล่อลอบปราบฝ่ายตรงข้ามในระบบการเมืองในพื้นที่ประเทศของตนเองนั้นซึ่งเกิดขึ้นในบริบท ซึ่งสิ่งที่นำมาเป็นกรณีตัวอย่างอาจไกลตัวหรือห่างไกลเชื่อมโยงไปถึง

เมื่อพิจารณาย้อนกลับมาที่ประเทศไทยเรากรณีเกิดเหตุระเบิดที่ราชประสงค์ เฉพาะกรณีระเบิดหน้าศาลพระพรหม เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2558 (ชวรงค์ ลิ้มปัทมปาณี, 2558) มีผู้พยายามตั้งข้อสังเกตแสวงหาคำตอบ และทฤษฎีความเชื่อถูกนิยามไว้ เป็น 3 กรณีหลัก อันประกอบด้วย (ก) การก่อเหตุโดยฝ่ายที่คุมอำนาจอยู่ ซึ่งเป็นฝ่ายนำคือกองทัพ เป็นผู้ดำเนินการยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเรือน เป็นไปได้ว่าเป็นผู้สร้างสถานการณ์เองขึ้นมา (ข) ฝ่ายต่อต้านสร้างสถานการณ์โดยมีการหวังผลเป็นความอ่อนแอ หรือลดทอนความน่าเชื่อถือของฝ่ายนำ หรือผู้มีอำนาจอยู่ และ (ง) ฝ่ายอื่นที่นอกเหนือจาก 2 กลุ่มแรกซึ่งหมายถึงกลุ่มประชาชนที่เนื่องจากการบริหารจัดการของรัฐกรณีชาวอุยกูร์ถูกรัฐบาลไทยยินยอมให้มีการส่งกลับชาวอุยกูร์แก่รัฐบาลจีน (วุฒิกรณ์ ชูวัฒนานุรักษ์, 2557) ซึ่งทุกสำนักคิดให้เหตุผลและแนวคิดที่ผสมรวมกันไปตามสถานการณ์ว่าใช่ หรือไม่ใช่ จริงหรือไม่จริง เพียงแต่ว่าสิ่งที่เห็นชัดเจนก็คือการสะท้อนคิดออกมาว่าเป็นการ “สมคบคิด” (Conspiracy) กันของฝ่ายต่อต้านที่ต้องการอำนาจคืน หรือฝ่ายรัฐเองที่สร้างสถานการณ์เพื่อให้เป็นเงื่อนไขเบี่ยงเบนประเด็นให้เกิดการหันเห

ความสนใจไปที่ฝ่ายตรงข้ามหรือฝ่ายอื่น แต่ในเหตุการณ์เหล่านั้นมีคนได้ประโยชน์ และคนเสียประโยชน์ตามการสมคบคิดที่กระทำขึ้น ดังนั้นในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเป็นไปได้และเป็นไม่ได้เท่า ๆ กันเพียงแต่ว่ามองไปที่ว่าใครได้ประโยชน์หรือใครเสียประโยชน์ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

การสมคบคิดครั้งพุทธกาล

ประเด็นของการสมคบคิดเป็นประเด็นของการบริหาร และการจัดการที่นัยหนึ่งเพื่อผลประโยชน์แห่งรัฐ องค์กร หน่วยงาน รวมไปถึงผลประโยชน์เชิงบุคคล ซึ่งจะพึงได้ เมื่อยกเหตุการณ์ร่วมสมัยในฐานะเป็นบุคลากรในพระพุทธศาสนา จึงเห็นควรยกประเด็นร่วมในเรื่องของการ “สมคบคิด” หรือการอำพรางต่อความจริงโดยมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แฝง โดยยกเหตุการณ์เทียบเคียงเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์หรือเหตุการณ์เหล่านี้ หรือในลักษณะนี้เคยเกิดขึ้นมาแต่อดีต ต่างกันแค่ช่วงเวลา บุคคล และสถานการณ์ หรือวัตถุประสงค์อันเป็นผลประโยชน์ของเหตุการณ์นั้น ดังกรณีในครั้งพุทธกาลมีเหตุการณ์ตัวอย่าง ที่ยกมาเป็นกรณีศึกษาพร้อมได้ อาทิ

กรณีของวัสสการพราหมณ์

(พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 10 ข้อ

133: 78-85) การสมคบคิดกันเพื่อสร้างสถานการณ์ นัยหนึ่งอาจเป็นกลศึก นัยหนึ่งอาจเป็นกุศโลบาย ของไส้ศึกที่ต้องทำอีกฝ่ายให้ตายใจ แต่ “การสมคบคิด” กัน พร้อมสร้างสถานการณ์ขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเชื่อ ว่าจริง ๆ แล้วเป็นเรื่องที่ไม่จริง โดยมีผลเป็นการทำลายอีกฝ่ายจน ปลายสงคราม และโศกนาฏกรรมของชีวิตของชาววัชชีนั้นคือความจริงและความจริงของชีวิต การการสมคบคิดกับรัฐ ในการสร้างสถานการณ์ขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเชื่อ ว่าจริง ๆ แล้วเป็นเรื่องที่ไม่จริง โดยมีผลเป็นการทำลายอีกฝ่ายเคยเกิดขึ้นมาแล้วกรณีของแคว้นวัชชี

กรณีของนางสุนทรี

(พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250) การสมคบคิดกันเพื่อร่วมก่อการณ์แม้ฝ่ายนางสุนทรีจะไม่ว่าตัวเองจะทำไปเพื่ออะไร หรือตัวเองไปทำอย่างนั้นเพื่ออะไร แต่ในข้อเท็จจริง “นางสุนทรี” ตาย มีการใส่ความอีกฝ่ายว่าเป็นผู้ฆ่า่มขืน แต่ในข้อเท็จจริงเป็นการสร้างสถานการณ์ และสมคบคิดกัน เพื่อใส่ความพระพุทธศาสนา ใส่ร้ายพระพุทธเจ้าทั้งหมดเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งพุทธกาล โดยมี “นางสุนทรี” เป็นผู้ขับเคลื่อนให้เกิดการสมคบคิด และนำไปสู่การใส่ความเพื่อหวังผลทาง

ศาสนาและความเชื่อ การ “คบคิด” เกิดขึ้นในกรณีนี้ โดยหวังผลเป็นความเสียหายกับอีกฝ่ายหนึ่ง

กรณีของนางมาคันทียา
“จ้าง” คือ การสมคิด “นักเลง” ไปไล่ล่าพระพุทธเจ้า แปลว่าการสมคิดกันเพื่อสร้างสถานการณ์ให้เกิดขึ้นด้วยนัยเป็นการลดความน่าเชื่อถือของพระพุทธเจ้า ประสงค์ต่อความล่มสลาย พระศาสดาตรัสว่า “อานนท์ เราเป็นเช่นกับช้างที่เข้าสู่สงคราม การอดทนต่อลูกศรที่แล่นมาจาก 4 ทิศเป็นภาระของช้างที่เข้าสู่สงครามฉันใด, ชื่อว่าการอดทนถ้อยคำที่ชนทุศีลแม้มากกล่าวแล้ว เป็นภาระของเราฉันนั้นเหมือนกัน” พระอานนท์ทูลให้เสด็จไปนครอื่นก็ไม่เสด็จไป

พระอานนท์สดับคํานั้นแล้ว ได้กราบทูลคํานี้กะพระศาสดาว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ชาวนครเหล่านี้ ย่อมด่า ย่อมบริภาษเราทั้งหลาย, เราทั้งหลายไปในที่อื่นจากพระนครนี้เกิด.”

พระศาสดา: ไปไหน อานนท์
พระอานนท์: สุนครอื่นแม้จากพระเจ้าข้า

พระศาสดา: เมื่อมนุษย์ทั้งหลายในที่นั้น ด่าอยู่ บริภาษอยู่, เราจักไปในที่ไหนอีก อานนท์

พระอานนท์: สุนครอื่นแม้จากนครนั้น พระเจ้าข้า.

พระศาสดา: เมื่อมนุษย์ในที่นั้น ด่าอยู่ บริภาษอยู่ เราทั้งหลายจักไปในที่ไหน (อีก) เล่า อานนท์

พระอานนท์: สุนครอื่นแม้จากนครนั้น (อีก) พระเจ้าข้า

พระศาสดา: อานนท์ การทำอย่างนั้นไม่ควร อธิกรณ์เกิดขึ้นในที่ใด เมื่อมันสงบแล้วในนั้นนั่นแหละ การไปสู่ที่อื่นจึงควร, อานนท์ ก็เขาพวกไหนเล่า ย่อมด่า

พระอานนท์: ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ชนทั้งหมดจนกระทั่งทาสและกรรมกร ย่อมด่า (พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล เล่ม 43: 226-227)

พวกมิฉฉาภิกษุผู้ไม่เลื่อมใสในพระรัตนตรัย ได้ติดตามพระศาสดา ผู้เสด็จเข้าไปภายในพระนคร ด่าอยู่ บริภาษอยู่ ด้วยอักโกสวัตถุ 10 ว่า “เจ้าเป็นโจร เจ้าเป็นคนพาล เจ้าเป็นคนหลง เจ้าเป็นอูฐ เจ้าเป็นโค เจ้าเป็นลา เจ้าเป็นสัตว์นรก เจ้าเป็นสัตว์ดิรัจฉาน สุกตไม่มีสำหรับเจ้า ทุกคติเท่านั้นอันเจ้าพึงหวัง” ประเด็นของนางมาคันทียาเกิดขึ้นภายใต้การสมคบคิดหรือร่วมคิด ดังปรากฏในการสังหารหมู่นางสาวมาวดีในครั้งพุทธกาล ซึ่งศึกษาประเด็นดังกล่าวเพิ่มเติมได้ในงานวิจัยของ วนิดา ฉายาสุตบุตร (2551) การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของพระนางสาวมาวดีที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธานุสาสนาเถรวาท” เป็นต้น

กรณีของพระเทวทัตกับพระเจ้าอชาตศัตรู (พระมหาไกรวรรณ ชินหุตติโย, 2546) ทั้งสองสมคบคิดกันด้วยเงื่อนไขของศรัทธาและความเชื่อ พฤติกรรมของการสร้างสถานการณ์เพื่อทำลายอีกฝ่ายหนึ่ง การลอบสังหารพระพุทธเจ้า เพื่อกำจัดผู้นำสูงสุดทางศาสนาด้วยการ (1) ว่าจ้างพรานธนูลอบสังหาร (พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่ม 32 ข้อ 585-586: 89; เล่ม 7 ข้อ 340: 187-190) และลอบสังหารปิดปากอีก 7 คน แผนการณ์ที่วางไว้คนที่ 1 ทำงานสำเร็จก็ปิดปากด้วยคนที่ 2 ปิดปากด้วยคนที่ 3 แต่คนแรกไม่สำเร็จ การสังหารผู้นำสูงสุดทางศาสนาจึงยุติไป แต่การคบคิดก็ยังดำเนินต่อไป (2) พระเทวทัตวางแผนให้พนักงานเลี้ยงช้างปล่อยช้างดุร้ายซึ่งกำลังตกมันชื่อ นาคาศรี (พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่ม 7 ข้อ 342: 195-197) และออกไปหมายให้เหยียบและใช้งาทิ่มแทงพระพุทธเจ้าในขณะที่ออกบิณฑบาตร แต่ช้างนาคาศรีกลับไม่ทำร้ายและยังหมอบขู่วงถวายความเคารพพระพุทธเจ้า การคบคิดปองร้ายยังไม่สิ้นสุดเมื่อ (3) พระเทวทัตขึ้นไปบนเขาคิชฌกูฏแล้วลึงหินลงมาหมายให้หล่นทับพระพุทธเจ้าขณะทรงดำเนินผ่านช่องเขาข้างล่าง แต่หินนั้นเกิดไปกระแทกกับก้อนหินตามทางลาดแตกกระจายเป็นก้อนเล็กก้อนน้อย

และสะกิดหินก้อนหนึ่งปลิวลอยมากระทบข้อพระบาทของพระองค์จนข้าหื้อพระโลหิต (พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่ม 7 ข้อ 341: 191) ในส่วนของพระเจ้าอชาตศัตรู ที่สมคบคิดร่วมเป็นรัฐผู้สนับสนุนพระเทวทัต ใช้การสมประโยชน์ด้วยการยึดอำนาจพ่อ การจับบิดาของตนเองใส่ขังไว้จนสิ้นชีวิต การคบคิดเพื่อเป็นใหญ่ระหว่างคนสองคน หรือกลุ่มผลประโยชน์สองกลุ่ม หรือกลุ่มที่จะได้ผลประโยชน์จากความเปลี่ยนแปลงนั้น จึงนำไปสู่การทำร้ายและทำลาย

ดังนั้นการสมคบคิด ในทางการบริหารแห่งรัฐ องค์กร หน่วยงาน หรือผลประโยชน์เชิงบุคคลอาจแปลได้ว่าเป็นกลยุทธ์ เป็นกลศึก หรือกุศโลบาย ที่ต่างฝ่ายต่างรู้หรือวางแผนคิดร่วมกันได้หลายฝ่าย คิดมาล่วงหน้าว่าต้องการอะไรจากผลอันจะเกิดขึ้น หรือมีเป้าประสงค์ต่อเหตุการณ์หรือการกระทำนั้น ๆ โดยไม่ได้เกิดขึ้นจากการกระทำคนเดียวแต่เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือต่างเป็นกลไก หรือปัจจัยของกันและกัน ในการทำให้เกิดขึ้นหรือก่อการให้เกิดขึ้น แปลว่าเป้าหมายต่อผลชัดเจน วิธีการอาจปรับไปตามสถานการณ์ของความ เป็นจริง หรือเป้าหมายหรือผลที่ต้องการชัดเจน

กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง พราง กับ การสมคบคิด

ในสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จะมีการสร้างสถานการณ์ด้วยความจริงหรือเสมือนจริง ประหนึ่งเป็นความลวงที่เกิดขึ้นของโลก ซึ่งหมายความว่า มีการสมรู้ร่วมคิดเกิดขึ้น ยกตัวอย่างในกรณีล่าสุดของระเบิดที่ประเทศไทย มีการกล่าวอ้างแนวคิด 2 ฐาน คือ การที่ฝ่ายปกครองใช้เป็นเครื่องมือในการล้อมปราบอีกฝ่ายหนึ่ง หรือการที่ฝ่ายต่อต้านใช้เป็นเครื่องมือในการลดทอนการนำของอีกฝ่ายหนึ่ง หนึ่งในแนวคิดที่ว่านั้น คือ (1) **การสมคบคิดเกิดขึ้นเพื่อสร้างสถานการณ์ การปล่อยข่าวหรือกระทำ บัตรสนเทห์กับการสมคบคิด** เมื่อเอาแนวคิดเรื่องการสมคบคิดมาใช้วิเคราะห์เฉพาะประเด็นของบัตรสนเทห์ อาจมองได้หลายกรณี ที่อาจเป็นไปได้ทั้งจริงและเท็จ ในการเขียนนี้ ไม่ได้ชี้ชัดว่าอะไรเกิดขึ้น แต่ในฐานะที่อยู่ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประเด็น ๆ หนึ่งอาจมีวิธีการมองหรือตั้งข้อสังเกตได้หลายวิธี ทั้งสะท้อนให้เห็นว่าแล้วจริง ๆ มันควรคิดอย่างไร การที่ฝ่ายหนึ่งชี้แจงไปที่คนอื่นแล้วบอกว่า คนนี้เป็นคนทำ ไม่หวังดีต่อองค์กรหรือประสงค์ร้ายต่อองค์กร

หรือ (2) **แนวคิดเรื่องคนนอกเป็นคนทำ** มันก็เกิดคำถามว่าแล้วใคร

จะเป็นคนทำ คนนอกคือใคร คนที่เสียประโยชน์ กลุ่มหัวตรงข้าม กับผู้ที่เป็นใหญ่ในองค์กร คู่ขัดแย้ง หมายถึง ฟากฝั่งตรงกันข้ามจะเป็นคนทำ ซึ่งไม่แตกต่างกับการที่รัฐบาลประกาศต่อสาธารณะว่าฝ่ายต่อต้านรัฐบาลเป็นคนทำ เพื่อหวังผลต่อการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการกระทำนั้น ส่วนใครอย่างไร ไม่ปรากฏชัดเป็นเพียงการจี้ปลายนิ้วชี้ไปที่ใครอย่างไรก็เป็นคนนั้นด้วย เหตุผลว่าเขาเป็นคนอื่น ที่เป็นคู่ขัดแย้ง ดังกรณีที่สหรัฐอเมริกามองว่าผู้ก่ออาชญากรรมใน 11/9 คือ ศัตรูและกลายเป็นก่อการร้าย พร้อมวาตะของผู้นำประเทศสหรัฐอเมริกาในขณะนั้นที่ว่า “ใครไม่สนับสนุนถือว่าเป็นศัตรู” (ทีมข่าวต่างประเทศโพสทูเดย์, 2554)

แนวคิด เรื่อง คนใน ทำ หมายถึง เป็นพฤติกรรมหรือการกล่าวหาอีกกลุ่มในกรณีของกลุ่มคนใน หมายถึง เรื่องบางเรื่องต้องเป็นคนวงใน หรือผู้ที่อยู่ด้านในเท่านั้นถึงจะรู้และทำได้ แล้วทำไมต้องทำ มีอะไรเป็นจูงใจ ความโกรธหรือ ความเกลียด พฤติกรรม การกระทำ ของใครคนใดคนหนึ่งหรือ หรือว่าอย่างไร คงไม่มีคำตอบ มัน มี กรณี ที่ ท ห ร สหรัฐอเมริกา ที่ต่อต้านการทำสงครามของอเมริกา ด้วยการใช้อาวุธและความรุนแรงเป็นเครื่องในการทำร้ายคนใน

เสียเอง หากเอามาเทียบเคียงก็แปลว่า ทฤษฎี “คนใน” อาจนิยามได้ว่ามีแรง ตกกระทบ ดังนั้นแรงจูงใจของการใช้ ความรุนแรงภายในอาจเกิดจากแรงบีบ แรงเร้า หรือแรงจูงใจอื่น เช่น ว่าด้วย เรื่องของผลประโยชน์ การกดทับด้วย อำนาจ หรือการใช้ความรุนแรงเป็น เครื่องย้อนความรุนแรง ดังกรณีการที่ ลูกจ้างฆ่าพ่อตัวเองในสหรัฐอเมริกา การฆ่ายกครัวของชนชั้นกลางด้วยหวัง ต่อผลประโยชน์ของผู้ที่เป็นสมาชิกใน ครอบครัว ดังนั้นคนในจึงเป็นได้ ทั้งหมด ส่วนจะเป็นใครอย่างก็เป็นได้ ด้วยกันทั้งสิ้น

ทั้งหมดต่อประเด็นการสมคบ
คิดเป็นได้ทั้งนอกและใน ตามทฤษฎี
การสมคบคิด หมายถึง ร่วมกันคิด ช่วยกันทำ ดังกรณีการเป็นไส้ศึกของ ทหารพม่าในสมัยอยุธยา การเป็นคน เปิดเมืองใน ล้วนเกี่ยวกับคนใน ทั้งคน นอกและคนใน มีส่วนต่อ โดยมี เป้าหมายเป็นการล้อมปราบฝ่ายตรงข้าม หากมองทฤษฎีการเมืองไทยจอม พล ถ น อ ม กิตติขจร (พ.ศ. 2454/1911-พ.ศ. 2547/2004) อดีต นายกรัฐมนตรี (พ.ศ.2506/1963-2516/1973) ดังปรากฏในงานวิจัย เรื่อง “บทบาททางการเมืองของจอม พลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2506-2516” (ธารรงค์ดี เพชรเลิศอนันต์, 2550) ใช้การปฎิวัติตัวเอง เพื่อล้อม

ปราบฝ่ายต่อต้าน หรือฝ่ายไม่เห็นด้วย กับตนเอง ดังนั้นประเด็นถกเถียง เกิดขึ้นที่ว่า ถ้าไม่ใช่สมคบคิด หากเป็น คนนอก ที่เสียประโยชน์ทำ ก็เกิด คำถามต่อไปว่าแล้วทำไมคนนอกรู้ รายละเอียดดีขนาดนั้น คำว่าสายลับ หรือการตรวจเช็คข้อมูลทุกอย่างเป็นไปได้ ทั้งจริงและเท็จ ในความหมายก็คือ อะไรก็ตามที่เป็นเรื่องของคนมากกว่า 1 คน ทุกอย่างอาจเป็นจริงและเท็จได้ ทั้งสิ้น และในความเป็นจริงเหล่านั้นได้ สะท้อนให้เห็นว่ามันคือสิ่งที่เกิดขึ้นและ เปลี่ยนแปลงไม่ได้

กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง
พราง กับมิติของความโกลาหล

หากเอาแนวคิดโกลาหล
(Chaos Theory) มาร่วมวิเคราะห์อาจ ทำให้เห็นว่า (1) ความวุ่นวายหรือ โกลาหลเกิดขึ้น ภายหลังจาก สถานการณ์ที่เข้ามาแทนที่ (2) ความ โกลาหลเป็นตัวจัดการตัวมันเองใน สถานการณ์ที่ไม่ปกติ เพราะสิ่งที่เห็น และเกิดขึ้นสถานการณ์แห่งความยุ่งเหยิง วุ่นวายเกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กัน ต่างฝ่ายต่างระแวงซึ่งกันและกัน มึงทำ ใครทำ ศัตรูไหนทำ ความหวาดระแวง เกิดขึ้น พร้อมความสงสัยในกันและกัน ความไม่ไว้วางใจ เหมือนทุกฝ่ายต่างตก เป็นผู้สงสัยในกันและกัน มองหน้ากัน แบบไม่เต็มตาเกิดขึ้น เมื่อสถานการณ์

ที่เกิดขึ้นกลายเป็นความโกลาหลในทางการบริหารความโกลาหลเป็นแนวทางอย่างหนึ่งในทางการบริหาร และกลายเป็นประเด็นภาคต่อทำให้เราเห็นว่าจริง ๆ แล้วในความโกลาหล มีการจัดการโดยตัวของมันเอง มุมหนึ่งเป็นความตระหนักตกใจ ว่าทำไมเป็นแบบนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร นัยหนึ่งก็อาจมีคำถามว่าใครต่อ ทำทำไม ใครทุบหม้อข้าวตัวเอง แบบนี้ไว้ไม่ได้ ต้องกำจัด ดังนั้นเมื่อเริ่มคำว่า “กำจัด” อันหมายถึง พฤติกรรมแห่งความจริงก็เกิดขึ้น กลายเป็นว่าพฤติกรรมอำพรางนั้นได้ก่อให้เกิดพฤติกรรมและการกระทำในเชิงของระบบ ที่อาจใช้ความว่า การแสวงหาความจริง การสังเกตพฤติกรรม ของคนที่เปลี่ยนไป การหยั่งเชิงในเชิงข้อมูล หรือการสืบหาอย่างง่ายด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ถึงความน่าจะเป็น แปลว่าเหตุการณ์แห่งความโกลาหล ได้เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ของ “บัตรสนเท่ห์” หากมองในสังคมที่ความระส่ำระสายของสังคมภายใต้การปฏิวัติ วิฤติเศรษฐกิจตกต่ำของจีน (ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร, 2558) กรีซ (ดวงรัตน์ ประจักษ์ศิลป์ ไทย, 2558) หรือการเกิดระเบิดใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ยาวนาน (Abuza, 2011: Abuza, 2015) ล้วนเป็นนัยของการสะท้อนคิดให้เห็นว่าในความวุ่นวายได้เกิด

ปรากฏการณ์ของความ “ระแวง” สงสัยและการตั้งคำถามว่าจริง ๆ มันเกิดขึ้นได้อย่างไร กลายเป็นความตระหนักกลัว กลายเป็นความหวาดระแวง และสงสัยต่อพฤติกรรม และการกระทำนั้นให้คนหลายคนได้สงสัยต่อไป ต่อความมีและความเป็นที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งประเด็นการระเบิดที่ราชประสงค์ มีแนวคิดหลายแนวออกมาเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนออกมาว่าใครที่โหนอย่างไรซึ่งหมายถึงความโกลาหลภายใต้สถานการณ์ของความแปลกแยกแตกต่าง รวมไปถึงความหวาดระแวงสงสัยในกันและกัน

กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง พราง จิตวิเคราะห์ สู่การเป็นเพาะรับ باب

เมื่อเกิดเหตุการณ์อันไปสู่ผลจากกากระทำนั้น ความโกลาหลเป็นสถานการณ์ภาคต่อที่จะต้องเข้าใจและมองให้เห็นต่อปรากฏการณ์นั้น กระบวนการภาคต่อ คือ การใช้แนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์เหมือนสั่งการ ให้สืบสวนสวหาเรื่อง หาสาเหตุ หรือหาข้อเท็จจริงต่อข้อเท็จจริงหรือการกระทำนั้น (1) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) หมายถึงหาความเชื่อมโยงต่อเหตุผลและความคิดของตัวเอง โดยการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง โดยให้คำอธิบายที่เป็นที่

ยอมรับสำหรับคนอื่น เหมือนเข้าใจว่า หลักฐานว่า สำนวนว่า คิดว่า น่าจะเป็นว่าเพื่อยืนยันต่อการคิดวิเคราะห์ ด้วยจิตของตนเองเป็นหลักฐานนิยาม เหตุผลนิยม หรือสถานการณ์นิยม รวมไปถึง (2) **การหาสิ่งมาแทนที่ (Displacement)** เป็นการแสดงออกต่อความโกรธของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เฉพาะหน้า ด้วยการระบายอารมณ์ โกรธ หรือคับข้องใจต่อคนหรือสิ่งของ ที่ไม่ได้เป็นต้นเหตุของความคับข้องใจ เป็นต้นว่า การข่มขู่ คุกคามบุคคลที่ใกล้เคียง หรือกลุ่มคณะบุคคลที่จะฝ่ายกระทำการ หรือบุคคลที่ถูกนายข่มขู่ หรือทำให้คับข้องใจ เมื่อกลับมาบ้าน อาจจะใช้ภรรยาหรือลูกเป็นแพะรับบาป เช่น อาจจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อภรรยาและลูก นักเรียนที่โกรธครู แต่ทำอะไรครูไม่ได้ ก็อาจจะเลือกสิ่งของ เช่น โต๊ะเก้าอี้เป็นสิ่งแทนที่ เช่น ตะโตะ เก้าอี้ เป็นการกระทำให้ตระหนก หรือการรับรู้ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นว่า มันคืออะไร หรืออะไรเกิดขึ้น เหมือนเป็นกระบวนการสั่งจิตให้คิดตาม ว่าสถานการณ์แบบนี้ควรเป็นใครอย่างไร ดังกรณีเหตุ 11/9 ล้วนสะท้อนคิดออกมาว่าต้องเป็นฟากฝั่งตรงข้าม ทฤษฎีขี้นิวาคนผิต ผู้รับผิดชอบหรือแพะ (Goat Theory) พร้อมวาทะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช (George W.

Bush, 20 มกราคม 2544/2001 – 20 มกราคม 2552/2009) **“ทุกประเทศในทุกภูมิภาคของโลกต้องตัดสินใจว่าจะเลือกฝ่ายสหรัฐฯ หรือเลือกกลุ่มผู้ก่อการร้าย”** และเริ่มสงครามครั้งแรกแห่งศตวรรษที่ 21 โดยการส่งกองกำลังเข้าโจมตีประเทศอัฟกานิสถานซึ่งเป็นแหล่งพำนักของบินลาเดน และโค่นล้มรัฐบาลทาลิบาน การขี้นิวาความผิดของผู้ที่ฆ่านางสุนทรี พระในวัดเซตวัน “ฆ่า” กรณีระเบิดที่ศาลพระพรหมราชประสงค์มีหลายกระแสหลายแนวต่อชุดความคิดทั้งการที่ฝ่ายรัฐที่คุมสถานการณ์โดยทหาร หรือฝ่ายตรงข้ามก็ออกมาขี้นิวไปอีกฟากฝั่งหนึ่งหรือกรณี John Blaxland (1963) แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย เขียนหนังสือเรื่อง *“Tipping the Balance in Southeast Asia? Thailand, the United States and China”* และ Zachary Abuza (2011) เขียนเรื่อง *“The Ongoing Insurgency in Southern Thailand: Trends in Violence, Counterinsurgency Operations, and the Impact of National Politics”* ที่สะท้อนข้อมูลถึงการใช้อาวุธในภาคใต้ของไทย ให้เหตุผลไว้คล้าย ๆ กัน (1) รัฐทำเองสร้างสถานการณ์เพื่อเบี่ยงเบนประเด็นจากความบกพร่องเสียหายที่เกิดขึ้นใน

การบริหาร (2) ฝ่ายตรงข้ามกับรัฐอาทิ “เสื้อแดง” ทำ หรือลดความน่าเชื่อถือต่อการบริหารประเทศของรัฐ (3) กลุ่มก่อการร้ายที่อาจหมายถึงกลุ่มอุยกูร์ หรือทางภาคใต้ทำ โดยมีค่าความน่าจะเป็นแตกต่างกันไป แต่หัวใจของการนำมาวิเคราะห์ คือการหาผู้รับผิดชอบ ผู้ผิด หรืออาจไปถึง “แพะ” การแสดงออกว่าใครผู้ใดกระทำ ล้วนสัมพันธ์กับการแสดงออกเพื่อชี้ชัดไปว่า “ใคร” กระทำ รวมไปถึงถึงกรณีบัตรสนเท่ห์ตามหัวเรื่องที่ยกมาเป็นกรอบการวิเคราะห์จะทำให้เห็นว่าเป็นกรอบการวิเคราะห์จะทำให้เห็นว่าเป็นเมื่อถึงที่สุดพฤติกรรมและการกระทำก็จะออกมาในรูปแบบเดียวกันคือการแสวงหาความจริงต่อความเชื่อโดยมีตรรกะ ความคิดเห็นและสถานการณ์ของความเห็นว่าจะควรอย่างไร หรือแค่นั้น หากนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผ่านกระบวนการจิตวิเคราะห์ของมนุษย์ในฐานะที่จะต้องมีชีวิตอยู่ในสังคมนี้ ก็แปลว่าธรรมชาติของมนุษย์มีพฤติกรรมการใช้ “จิต” เพื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมโยงที่ไม่แตกต่างดังนั้นไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ใหญ่ระดับโลกหรือระดับชาติ สังคม หรือบุคคลต่อบุคคลก็ตามล้วนสัมพันธ์กันด้วยเงื่อนไขเหล่านี้ เทียบกับกรณีของการหาผู้รับบาปกรณี “สุนทรี” ที่ถูกฆ่าตายที่ “ไกล่เซตวัน” แล้วโพนทะนากันไปว่า นางถูกฆ่าในวัดคนฆ่าต้องเป็น

พระพุทธรูปเจ้า หรือพระในวัด (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250) “ตรรกะ” การให้เหตุผลผ่านกระบวนการวิเคราะห์แล้วชี้เป้าด้วยเหตุผลง่าย ๆ ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติหรือแนวคิดสากลว่าไม่น่าจะเป็นคนอื่นควรเป็นใครอย่างไร

ดังนั้นแนวคิดเรื่อง “แพะ” ผ่านกระบวนการ “จิตวิเคราะห์” ออกมาเป็นชุดความคิด ความเชื่อและผลของกระทำ กรณี “สนเท่ห์-กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง พราง-การสื่อสารอันเป็นเท็จ” ในเชิงข้อมูลจึงไม่แตกต่างกันในรายละเอียด ส่วนใครแนวคิดใคร ใครเป็นคนทำ ผลจึงปรากฏอย่างที่เราเห็น “ศพ” ของคนที่ถูกกล่าวถึง จึงเป็นศพแล้วศพเล่าไม่แตกต่างและไม่เปลี่ยนแปลงจนกระทั่งปัจจุบัน

สรุป

กลยุทธ์การสื่อสารลับ ลวง พราง เป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองและสังคม ดังกรณีอดีตนายกยิ่งลักษณ์ ชินวัตร กับภารกิจประจำวัน และกลายเป็นการสร้างสถานการณ์สู่การหลบหนีคดีที่จะต้องมีการพิพากษาในวันต่อมา รวมไปถึงการถูกกล่าวหาว่าฝ่ายความมั่นคงสมรู้ร่วมคิดในการปล่อยตัวอดีตนายกรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย พร้อมกับประเด็นถกเถียงและ

ความไม่ปกติของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมไปถึงเป็นเรื่องใกล้ตัวที่จะต้องมีการคิดในการมองหรือเข้าใจต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น หากคิดแบบแนวพุทธอาจสะท้อนย้อนคิดได้ว่า มันเป็นเพียงปรากฏการณ์หนึ่งของสังคมที่มนุษย์ทุกชาติพรรณภาษา (ตถตา-เป็นเช่นนั้นเอง/อิทัปปัจจยา-มีเหตุปัจจัยเกิดขึ้น) ล้วนมีธรรมชาติเหมือนกัน “โลก-โกรธ-หลง” และในพฤติกรรมธรรมชาติเหล่านี้ได้กลายเป็นการแสดงออกในรูปแบบต่างเพื่อให้ได้ ให้มี ให้เป็นตั้งแต่ระดับบุคคลไปจนถึงกลุ่มบุคคลที่เรียกว่า ชาติพันธุ์ ภาษา และประเทศชาติ ดังนั้นเมื่อเขาเหล่านั้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การแสดงออกจึงไม่พ้นวิถีแห่งพฤติกรรมธรรมชาติของ

ความเป็นมนุษย์เหล่านั้น การสมคบคิดกันเพื่อสร้างสถานการณ์ก็เป็นฐานของความโลภ การแสดงออกต่อสิ่งที่สร้างก็จัดเป็นความโกรธหรือผสมโกรธ มีส่วนรวมแสดงออกเป็นความโกลาหลหรือการขึ้นคนอื่นเพื่อนำไปสู่หาผู้กระทำความคิด ล้วนอยู่บนฐานของความหลงหรือไม่เข้าใจ หรือเข้าใจอย่างไม่รอบด้าน ในทุกเรื่องประเด็นที่เกิดขึ้นจึงกลายเป็น “ธรรมชาติ” หรือ “วิถี” แห่งความเป็นมนุษย์ในโลกนี้ที่เกิดขึ้นจริงจนกระทั่งกลายเป็นปรากฏการณ์ของชีวิต ตามบทวิเคราะห์ศึกษาที่ว่าด้วย กลยุทธ์การสื่อสาร ลับ ลวง พราง: สมคบคิด โกลาหล แพะรับบาป

บรรณานุกรม

- ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี. (2558). *ปริศนาระเบิดราชประสงค์ ใครทำ? ประเทศไทยก็ไม่เหมือนเดิม*. สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2558, จาก <https://www.thairath.co.th/content/520273>
- ดวงรัตน์ ประจักษ์ศิลปไท. (2558). *วิกฤตินี้กรีซ*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2558, จาก <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2558/hi2558-059.pdf>
- ทีมข่าวต่างประเทศโพสต์ทูเดย์. (2554). *เบื้องหลัง 9/11 กับทฤษฎีสมคบคิด*. สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2558, จาก <https://www.posttoday.com/world/110186>
- ธำรงค์ดี เพชรเลิศอนันต์. (2550). *บทบาททางการเมืองของจอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2506-2516 – The political role of field Marshal Thanom*

- Kittikachorn 1963-1973. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไทยรัฐออนไลน์. (18 สิงหาคม 2558). *ปัมป่วน! ท่าเรือสาทร ไร้เจ้า น.1 รุดสอบ*. สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2558, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/519104>.
- พระมหาไกรวรรณ ชินตติโย (ปณฺชนฺธ). (2546). *การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของพระเทวทัตที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระระพิน พุทธิสาร. (2559). “บัตรสนเท่ห์ วิธีสร้างข่าวลือที่ไม่เคยล้าสมัย: ความจริง ความลวง ความรุนแรง และความตาย : Anonymous letter of Rumor building Method that never delays: Truth, Lying, Violence, and Death”. ในงานประชุมสัมมนาและเสนองานวิจัยในงานการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ระดับนานาชาติครั้งที่ 1 [The 3rd National and the 1st International Conferences 2016] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น [Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus] ระหว่าง 28-29 มีนาคม 2559 หน้า 3048-3065.
- ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร. (2558). *เศรษฐกิจจีนครึ่งปีแรกช่วงเวลาของการปรับตัว*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2558, จาก https://moc.go.th/images/Agencies_Information/Trade_Situation/Commercial_Beijing/39.pdf
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม 7, 10, 25, 32, 35*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2543). *พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล เล่ม 43*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วนิดา ฉายาสุดบุตร. (2551). *การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของพระนางสามาวดีที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วุฒิกรณ ชูพัฒนานุรักษ์. (2557). *เสถียรภาพทางการเมืองและอำนาจแห่งชาติโดยรวมของจีน: ศึกษากรณีความขัดแย้งในเขตการปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์*. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.



- Aaronovitch, David. (2010). *Voodoo Histories: The Role of the Conspiracy Theory in Shaping Modern History*. London: Penguin Group.
- Abuza, Zachary. (2011). *The Ongoing Insurgency in Southern Thailand: Trends in Violence, Counterinsurgency Operations, and the Impact of National Politics*. Washington, DC: Center for Strategic Research Institute for National Strategic Studies National Defense University.
- _____. (2015). *Politics and security in Thailand*. Retrieved December 20, 2015, from <https://www.newmandala.org/politics-and-security-in-thailand>.
- Arnold, Gordon B. (2008). *Conspiracy Theory in Film, Television, and Politics*. United of America: Praeger Publishers.
- Chase, Alston. (2003). *Harvard and the Unabomber: The Education of an American Terrorist*. New York: W.W. Norton and Co.
- Giggacher, James. (18 August 2015). *Who is behind the Bangkok blast?*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2558, จาก <http://asiapacific.anu.edu.au/newmandala/2015/08/18/who-is-behind-the-bangkok-blast>
- Moghadam, Assaf. (2008). *The Globalization of Martyrdom: Al Qaeda, Salafi Jihad, and the Diffusion of Suicide Attacks*. Baltimore: Johns Hopkins University.